

אחרות, ונפרדים לשתי אמות
אחרות, שהם עמוז ומואב. וכלם
נקראים נפש חיה. וכמה חדרים
סתומים אחרים והיכלות אחרים
בכל פנה ופנה, ומתם יוצאות
רוחות להפריד לכל אותם הגרים
שמתגירים, ונקראים נפש חיה,
אבל למינה. וכלם נכנסים תחת
כנפי השכינה ולא יותר.

אבל נשמת ישראל יוצאת מתוך
הגוף של האילן ההוא, ומשם
פורחות הנשמות לתוך הארץ הזו
לתוך מעיה לפני ולפנים, והסוד -
(מלאכי א) כי תהיו אתם ארץ חפץ.

ועל זה ישראל בן יקיר שהמו
מעיה עליו, ונקראים (ישעיה מז)
העמוסים מני בטן, ולא מהפנפים
החוצה. ועוד, לגרים אין חלק
באילן העליון, וכל שפן בגוף
שלו. אבל החלק שלהם הוא
בכנפים ולא יותר, והגר תחת כנפי
השכינה ולא יותר. גרי הצדק הם
ששורים שם ונאחזים, ולא לפנים,
כמו שנתבאר. ומשום כך תוצא
הארץ נפש חיה למינה. ולמי?
בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה.
כלם שואבים נפש מהחיה ההיא,
אבל כל אחד למינה פראוי לה.

מצוה תשיעית - לחן את העניים
ולתת להם טרף, שכתוב נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה
אדם - משתף, כלל של זכר
ונקבה. בצלמנו - עשירים.
כדמותנו - עניים. שהרי מצד הזכר
עשירים, ומצד הנקבה עניים. כמו
שהם בשתפות אחת וזה חס על
זה, וזה נותן לזה וגומל לו חסד,
כך צריך אדם למטה שיהיו עשיר
ועני בחבור אחד, ולתת זה לזה
ולגמל חסד זה לזה.

לְיִשְׂרָאֵל לְאַעְלָא לֹון לְגוּ אַפְסֵדְרִין אַלִּין.
וּתְחֹות גְּדָפָא שְׁמַאלָא אִית תְּרִין אַפְסֵדְרִין
אַחְרַנִּין וּמִתְפָּרְשֵׁן לְתִרִין אֹומִין אַחְרַנִּין
דְּאַנּוּן עֲמוּז וּמוֹאֵב. וְכִלְהוּן אַקְרוּן נְפֵשׁ
חַיָּה. וְכִמְה אַדְרִין סְתִימִין אַחְרַנִּין וְהִיכְלִין
אַחְרַנִּין בְּכָל גְּדָפָא וְגְדָפָא. וּמִנִּייהוּ נְפִקוּ
רוּחִין לְאַפְרָשָׁא לְכָל אַנּוּן גִּיּוּרִין דְּמִתְגִּיּוּרִין.
וְאַקְרוּן נְפֵשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ. וְכִלְהוּ
עַאלִין תְּחֹות גְּדָפּוּי דְשְׁכִינְתָּא וְלֹא יִתִּיר.

אבל נשמתא דישראל נפקא מגו גופא
דהווא אילנא, ומתפן פרחין נשמתין

לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו. ורזא (מלאכי

א) כי תהיו אתם ארץ חפץ. ועל דא ישראל

בן יקיר דהמו מעהא עליה ואקרוון (ישעיה מז)

העמוסים מני בטן ולא מגדפין לבר. ותו

(דף יג ע"ב) גיורין לית לון חולקא באילנא

עלאה כל שפן בגופא דיליה. אבל חולקא

דלהון בגדפין איהו ולא יתיר. וגיורא

תחות גדפי שכינתא ולא יתיר גירי הצדק

אנון דתפן שראן ואתאחדן ולא לגו כמה

דאתמר. ובגין כך תוצא הארץ נפש חיה

למינה. ולמאן, בהמה ורמש וחיתו ארץ

למינה כלהו שאבין נפש מההיא חיה,

אבל כל חד למינה פדקא חזי לה:

פקודא תשיעאה למיחן למספני ולמיהב

לון טרפא. דכתיב נעשה אדם

בצלמנו כדמותנו. נעשה אדם, משותפא

כלל דכר ונוקבא. בצלמנו, עתירי.

כדמותנו, מספני. דהא מסטרא דדכורא

עתירי, ומסטרא דנוקבא מספני. כמה דאנון

בשותפא חדא. וחס דא על דא, ויהיב דא

לדא וגמיל ליה טיבו, הכי אצטרף בר נש לתתא

למהוי עתירא ומספנא

בחבורא חדא, ולמיהב דא לדא ולגמלאה טובא דא לדא.

וַיְרֵדוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' - הַסּוּד
שְׁלָנוּ רְאִינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה
הַמְּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָס על הַעֲנִיִּים
בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לֹא מִשְׁתַּנֶּה דְמוּתוֹ
לְעוֹלָם מִדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם
הַרְאִישׁוֹן. וְכִיּוֹן שְׁדָמוּתוֹ שֶׁל
אָדָם נִרְשָׁמָה בּוֹ, הוּא שׁוֹלֵט עַל
כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ
הַדְּמוּת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתַכֶּם יִהְיֶה עַל כָּל
חַיַּת הָאָרֶץ וְגו'. כָּלֵם זְעִים
וּפּוֹחֲדִים מֵאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שֶׁנִּרְשָׁמָה בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזֶה הִיא
מִצְוָה מְעֻלָּה שֶׁיִּתְעַלֶּה בֶּן אָדָם
בְּדָמוּתוֹ שֶׁל אָדָם עַל כָּל שְׂאֵר
הַמְּצוּוֹת.

מִנֵּן לָנוּ? מִנְּבוֹכְדַנְצַר (הַרְשֵׁעוּ). אִף
עַל גַּב שְׁחָלֵם אֶת הַחֲלוּם הַהוּא
- כָּל זְמַן שֶׁהִיָּה מְרַחֵם עַל
הַעֲנִיִּים, לֹא שָׂרָה עֲלָיו חֲלוּמוֹ.
כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָי רָעָה שְׁלֵא לְרַחֵם
עַל עֲנִיִּים, מַה כְּתוּב? (דְּנִיאל ד) עוֹד
הַדְּבָר בְּפִי הַמְּלֶךְ וְגו'. מִיָּד
הַשְׁתַּנְּתָה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי
הָאָדָם. וּמִשּׁוּם כֶּף נַעֲשֶׂה אָדָם.
כְּתוּב כֶּאֱנַן עֲשִׂיהָ, וְכְתוּב שֵׁם (רוּח)
א שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ
הַיּוֹם בְּעוֹז.

מִצְוָה עֲשִׂירִית - לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
וּלְהַשְׁלִים אֶת עֲצָמוֹ בְּדָמוּת
הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וָאָמַר, (שִׁיר ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל. הַפְּסוּק הַזֶּה הָעֲמֻדָנוּהוּ
וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל - זֶה הָרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן,
תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שְׁמוֹ שֶׁל הַמְּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ יְהוָה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרֻשָׁה אַחַת, הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ חֲקוּק בְּסִדּוּר שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת כְּרֵאוּי. וְשִׁנּוּ, (דְּבָרִים כח)
כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי
- אֱלוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁהֵם שֵׁם
קְדוֹשׁ בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹתָיו.

וַיְרֵדוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' רִזָּא דְנָן חֲמִינָן
בְּסִפְרָא דְשְׁלֵמָה מַלְכָּא, דְכָל מָאן
דְחָס עַל מַסְפְּנֵי בְרַעוּתָא דְלָבָא, לָא מִשְׁתַּנִּי
דְיוֹקְנִיהָ לְעָלָם מְדִיוֹקְנָא דְאָדָם הַרְאִישׁוֹן.
וְכִיּוֹן דְדִיוֹקְנָא דְאָדָם אֶתְרָשִׁים בֵּיה,
שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיּוֹן דְעָלְמָא בְּהוּא
דְיוֹקְנָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתַכֶּם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ
וְגו' כִּלְהוּ זְעִין וְדַחְלִין מֵהוּא דְיוֹקְנָא
דְאֶתְרָשִׁים בֵּיה, בְּגִין דְדָא הוּא פְקוּדָא
מְעֻלָּא לְאֶסְתְּלָקָא בְּרֵשׁ בְּדִיוֹקְנִיהָ דְאָדָם
עַל כָּל שְׂאֵר פְקוּדִין.

מִנָּא לָן מִנְּבוֹכְדַנְצַר. אִף עַל גַּב דְחָלֵם הַהוּא
חֲלָמָא, כָּל זְמַנָּא דְהוּא מִיחֵן לְמַסְפְּנֵי
לָא שָׂרָא עֲלִיהָ חֲלָמִיהָ. פִּיּוֹן דְאֶטִּיל עֵינָא
בִישָׂא דְלָא לְמִיחֵן לְמַסְפְּנֵי, מַה כְּתִיב, (דְּנִיאל ד)
עוֹד מְלִתָּא בְּפּוּם מַלְכָּא וְגו', מִיָּד אֶשְׁתַּנִּי
דְיוֹקְנִיהָ וְאֶטְרִיד מִן בְּנֵי נֶשָׂא. וּבְגִין כֶּף נַעֲשֶׂה
אָדָם. כְּתִיב הֲכָא עֲשִׂיהָ, וְכְתִיב הַתֵּם (רוּח ב) שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעֵז.

פְקוּדָא עֲשִׂירָאָה לְאַנְחָא תְּפִלִּין וּלְאַשְׁלָמָא
גְרַמִּיהָ בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה. דְכְתִיב,
(בְּרֵאשִׁית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וָאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפַרְמֶל
הָאִי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֶתְמַר. אֲבָל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל, דָּא רֵישָׁא עֲלָאָה תְּפִלִּין דְרֵישָׁא,
שְׁמָא דְמַלְכָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא יְהוָה בְּאַתְוּוֹן
רְשִׁימִין, כָּל אֶת וְאֶת פְּרֻשָׁתָא חֲדָא, שְׁמָא
קְדִישָׁא גְלִיפָא בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוֹן כְּדָקָא יְאוּת.
וְתַנּוּן (דְּבָרִים כח) כִּי שֵׁם יי נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי,
אֵלִין תְּפִלִּין דְרֵישָׁא, דְאַנּוּן שְׁמָא קְדִישָׁא
בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוִי.